



REPUBLIKA HRVATSKA  
PRIMORSKO - GORANSKA ŽUPANIJA



GRAD RIJEKA  
Gradonačelnik

KLASA: 024-03/23-03/119  
URBROJ: 2170-1-02-00-23-2  
Rijeka, 26. srpnja 2023.

Gradsko vijeće Grada Rijeke  
n/p predsjednice, gospođe Ane Trošelj

**Predmet: DAVOR ŠTIMAC – pitanje člana Gradskog vijeća Grada Rijeke**  
*- dostava odgovora*

Poštovana gospođo Trošelj,

član Gradskog vijeća **DAVOR ŠTIMAC** je, na 21. sjednici Gradskog vijeća Grada Rijeke, 13. srpnja 2023. godine, **iznio problematiku vezanu uz zelenilo u gradu Rijeci, odnosno situaciju da uži centar grada, od Mlake do Trsata, zapravo nema ni jednu ozbiljniju zelenu površinu osim Parka Nikole Hosta koji je na neki način onima koji dolaze u grad malo izvan ruke. Dodao je i kako se nekada govorilo o tome da bi se Delta mogla zazeleniti i pretvoriti u park i da ovaj centralni dio izgleda isključivo kao kontakt mora i betona te da zelenila gotovo i nema. Zanima ga stoga, kakvi su planovi oko zazelenjavanja centra grada i ima li ideja da se grad zazeleni i izgleda drugačije?**

Grad Rijeka podnio je prijavu za dva projekta, odnosno na Javni poziv za neposredno sufinanciranje provedbe mjera prilagodbe klimatskim promjenama, u svrhu jačanja otpornosti urbanih sredina (JP ZO – 9/2023) odrađene su 2 prijave:

- Drvoredi u gradu Rijeci – ukupni iznos 213.750 eura za sadnju 380 novih stabala u 10 drvoreda i
- Parkovi u gradu Rijeci – ukupni iznos 162.500 eura za sadnju 99 stablašica i 2617 grmova u 5 parkova

Projekt *Drvoredi u gradu Rijeci* dio je integriranja u „zelenu infrastrukturu“, a koja je prikladna za strategiju prilagodbe klimatskim promjenama, jer je fleksibilna i prilagodljiva lokalnim zahtjevima zajednice. Projektom je obuhvaćena sadnja 160 stabala u tri novoformirana drvoreda te 120 stabala u sedam postojećih drvoreda.

Planirana je sadnja biljnih vrsta s oblikovnom estetskom i zaštitnom funkcijom koja se većim dijelom temelji na izboru autohtonih vrsta stabala pogodnim za mikroklimatske uvjete na lokacijama zahvata. Projekt uključuje sadnju drvoreda duž brze gradske prometnice (D404) i nerazvrstanih cesta te na parkiralištima na području grada Rijeke: Ulica Ivana Pavla II, Radnička ulica, Hegedušićeva ulica, Meštrovićeva ulica, Ulica Branimira Markovića, Ulica Hahlić, Istarska ulica, Liburnijska ulica i Vukovarska ulica. Sustav automatskog navodnjavanja postavio bi se na lokacijama na kojima je planirana sadnja novog drvoreda, a gdje tehnički i drugi uvjeti to dozvoljavaju.

Projekt *Parkovi u gradu Rijeci* obuhvaća obnovu povijesnih parkova u gradu, među kojima su Bobijev park, Park Augusta Cesarca, Vidov park, Park Trsat i Park Mlaka, a koji, kao dio „zeleno infrastrukture“, imaju važnu socijalnu, strukturnu i ekološku ulogu u urbanom prostoru.

Projekt obuhvaća sadnju 99 stablašica i 2.617 grmova, pažljivo integriranih u postojeći koncept riječkih parkova. Nova sadnja planira se uskladiti sa postojećim zelenilom, odnosno uspostaviti će se prostorni odnos između postojećeg i novog zelenila; kako zbog unapređenja funkcionalno-estetske uloge parka, tako i radi ostvarenja ekoloških i socioloških funkcija.

Realizacijom projekta, nastoji se povećati otpornost lokalne zajednice prema klimatskim promjenama, odnosno smanjiti ranjivost prirodnih sustava i društva na negativne utjecaje klimatskih promjena te pojedinačno pridonijeti izgradnji zelene i klimatski neutralne urbane sredine.

Također, malim komunalnim akcijama ili komunalnim prioritetima obuhvaćena je realizacija manjih komunalnih radova, odnosno hortikulturnog uređenja zelenih površina na područjima mjesnih odbora. Njihova realizacija provodi se prema prijedlozima građana, a sukladno njihovoj opravdanosti i mogućnosti realizacije, s obzirom na tehničke i druge uvjete. Broj predloženih lokacija svake godine raste, a time i broj dodatno uređenih, ali i novouređenih zelenih površina, što uključuje drvorede, pojedinačne ili grupne sadnje stabala, odnosno grmlja i živica, podizanje novih travnatih površina, hortikulturno uređenje uz staze i šetnice i to u okolišu zgrada, uz ulice i trgove, uz dječja igrališta i rekreativne zone i sl., odnosno na svim površinama koje su javne zelene površine ili koje će novim uređenjem to tek postati.

Zbog svoje konfiguracije terena, Grad Rijeka je, od samih povijesnih početaka orijentiran prema užem centru grada. U pojedinim povijesnim razdobljima, zbog pristupačnosti okolnih prirodnih površina, nedovoljne informiranosti o značaju zelenog rezervara centra grada i njegovog utjecaja na klimu te različitih „trendova“, nije uvijek vladao jednaki interes za očuvanje javnih parkovnih površina, kao i potreba njihove valorizacije kao danas. Tako je u centru grada već od početka prošloga stoljeća, pod pritiskom visokog razvoja, urbanizacije i naseljavanja, a u potrazi za novim slobodnim površinama, došlo do ustupanja javnih parkovnih površina za izgradnju većih poslovnih i stambenih kompleksa. Osim toga, nije se adekvatno pristupalo rješavanju imovinsko-vlasničkih pitanja i vođenju evidencije, što je stvorilo još jedan veliki problem kod pokretanja novih investicija.

Danas, u gradu kao što je Rijeka, čije je centralno urbano tkivo visoko urbanizirano, prožeto popločanim trgovima, raznim pješačkim komunikacijama te prometnom i podzemnom komunalnom infrastrukturom, gotovo je nemoguće uspostaviti nove veće parkovne površine. Realizacija takvog projekta zahtijevala bi velike prostorne i financijske intervencije, kao i izmicanje postojeće infrastrukture i komunikacija. Stoga se, s ciljem ozelenjivanja centra grada, danas poseže za manjim prostornim intervencijama koje je u konačnici i moguće realizirati. Unatoč svim prethodno navedenim problemima, treba napomenuti da je Grad Rijeka tek nedavno, točnije 2018. godine, realizirao jedan od kompleksnijih i većih projekata uređenja javnog gradskog parka, Park Pomerio.

Iako je Grad Rijeka učestalo stigmatiziran kao grad sa malo zelenila, prožet je otvorenim zelenim površinama koje čine čak 49% površina unutar grada, što je inventarizirano Studijom zelene infrastrukture Grada Rijeke.

Za istaknuti je da se na potezu od Parka Mlaka do Trsatskog parka u centru grada nalazi više zelenih površina, a to su Park prof. Vinka Frančiškovića, novouređena javna zelena površina u sklopu kompleksa Benčić, Park Pomerio, Parkovi Vladimira Nazora i Nikole Hosta, Lino park u Ulici Žrtava fašizma, Kazališni park, zelene površine na sjevernoj Delti i Pop Up park na južnom dijelu, Park Bobijevo i zelene površine uz Rektorat i Prvu sušačku gimnaziju na Bulevardu te parkovi u Ulici Podvoljak i uz Crkvu sv. Georgija. Osim parkovnih površina, centar grada je prožet povijesnim dvoredima koji se protežu od Mlake, Krešimirovom ulicom do Rive, Školjica pa preko Bulevarda do Trsata, tvoreći poteze zelenih mikro oaza.

Osim zelene infrastrukture u centru grada veliki značaj ima i plava infrastruktura koja se proteže od šetnice na Moło Longu, preko Mrtvog kanala i ušća Rječine do kanjona Rječine, uvodeći građane u jedan od svojih najznačajnijih prirodnih zelenih rezervara. Kanjon Rječine često se veže za okolni pojas Rijeke, zaboravljajući na činjenicu da on počinje u centru grada, već od Školjica i Hartere, stazom Riječkih šetnica proteže se potez plavo-zelenog klina koji je jedan od većih nositelja

biološkog bogatstva grada sa važnom ulogom u filtriranju i unošenju novog čistog zraka u centar grada i njegovo propuhivanje.

Ostale površine koje su popločane ili betonizirane pokušalo se ozeleniti kroz druge alternativne načine nadzemnom sadnjom, pa je tako u gradu uređen Čajni trg, na Koblerovom trgu i kod Crkve sv. Vida posađene su masline, ozelenjen rub uz novo STEM igralište na Klobučarićevom trgu te je ozelenjena površina na križanju Ulice Ivana Pavla II i Erazma Barčića. Također, ozelenjen je i rub uz cestu D404 sadnjom oleandara kao jedine mogućnosti, zbog plitko i gusto raspoređene podzemne infrastrukture unutar predviđene sadne jame za drvored. Vodeći računa o stvaranju mikroklimatskih oaza u samom centru grada također je formirano više manjih i većih zasjenjenih otvorenih popločanih površina koje osiguravaju građanima hlad, odmor i ugodan boravak na otvorenom i time pridonose kvaliteti života grada i vizualnom identitetu. Tako su nedavno obnovljeni Koblerov trg i Arheološki park Principij, a trgovi Riječke rezolucije i 128. brigade hrvatske vojske zatvoreni za promet i pretvoreni u pješačke površine.

Zelene površine planiraju se već od najranijih početaka, kroz prostorno-plansku dokumentaciju te postupno analiziraju, s obzirom na prostorno-planske, financijske i druge mogućnosti. Kao jedan od važnijih projekata javnog gradskog parka često se ističe prostor Delte. On ima veliki značaj u kvaliteti života u gradu, a svojom površinom ostvaruje mogućnost realizacije raznovrsnog sadržaja. Generalnim urbanističkim planom grada Rijeke prostor Delte je istaknut kao važan gradski projekt koji će imati veliki utjecaj na koncepcijski pomak u prostornoj i urbanističkoj organizaciji grada te kao takav iziskuje dodatnu valorizaciju i zaštitu. Godinama je bio predmet različitih studija, analiza i projekata, ali nažalost, većina nije polučila kvalitetne i odgovarajuće rezultate. GUP-om grada Rijeke prostor Sjeverne Delte u cijelosti je izuzet iz gradnje te se tretira kao javni park, točnije centralni gradski park, a propisano je da se ona nikako ne smije rješavati parcijalno, već isključivo i jedino kao cjeloviti prostor te da idejno rješenje oblikovanja parka mora proizaći isključivo javnim natječajem.

Osim javnih površina, prostornim planovima obuhvaćeno je i zelenilo u mreži privatnih okućnica te su propisane odredbe gradnje, uređenja i oblikovanja privatnih okućnica, s ciljem zaštite privatnog zelenila u sustavu zelene infrastrukture. Tako se GUP-om i Prostornim planom grada Rijeke štite privatne zelene površine koje su izravno izložene pritisku građenja i urbanizacije grada. Do sada je bila samo propisana mjera da do 30% okućnice mora biti zazelenjeno dok se novim izmjenama i dopunama GUP-a i PP-a mjere šire i propisuju da se građevna čestica mora urediti na načina da zelenu površinu građevne čestice može činiti i krovni vrt ali do najviše 30% propisane površine, dok se površina krovnog vrta ukopane javne garaže uračunava u zelenu površinu, uz uvjet debljine nadsloja za sadnju od najmanje 1,50 m, a na najmanje 30% propisane zelene površine trebaju biti zasađene stablašice. Uz navedenu, prostorno-plansku dokumentaciju postoje i planovi nižeg reda koji propisuju detaljnije mjere uređenja privatnog i javnog zelenila pojedinih zelenih površina, ovisno o njihovoj lokaciji. Osim planskom dokumentacijom, sustavno se provode i različiti programi poticanja građana na ozelenjivanje te se istražuju mogućnosti za uspostavu sustava za sufinanciranje ozelenjivanja istih.

Iz svega prethodno navedenog vidljivo je da Grad Rijeka kontinuirano radi na analiziranju novih potencijalnih površina, kao i na pronalasku mogućih izvora financiranja i subvencija za njihovu realizaciju, sukladno mogućnostima. Tako je u postupku izrada Strategije zelene urbane obnove koja će biti dovršena u jesen ove godine, a rezultat će raznim mjerama, aktivnostima i pilot projektima koji za cilj imaju razvoj i očuvanje svih elemenata zelene i plave infrastrukture, uzimajući u obzir i druge aspekte, kao što su klimatološke promjene.

**S poštovanjem,**

**GRADONAČELNIK**

**Marko Filipović**

